

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Ivo Pospíšila, soudkyně Lenky Kaniové a soudce Michala Bobka v právní věci žalobce: **D. K.**, zastoupen Mgr. Davidem Obenrauchem, advokátem se sídlem Kopečná 987/11, Brno, proti žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje**, se sídlem Žerotínovo náměstí 3, Brno, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 6. 2023, č. j. JMK 79887/2023, sp. zn. S-JMK 156988/2022/OD/Bo, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 8. 4. 2024, č. j. 34 A 20/2023-43,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á**.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Napadeným rozhodnutím zamítl žalovaný odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Magistrátu města Brna (dále jen „magistrát“) ze dne 30. 8. 2022, sp. zn. ODSČ-11215/22-DAN/PŘ, ODSČ-10065/22-DAN/PŘ, č. j. ODSČ-11215/22-36 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“ nebo „rozhodnutí o přestupku“).

[2] Prvostupňovým rozhodnutím magistrát uznal žalobce vinným ze spáchání přestupků dle § 125c odst. 1 písm. f) bod 7 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích (dále jen „zákon o silničním provozu“), dle § 16 odst. 2 zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za újmu způsobenou provozem vozidla, a dle § 125c odst. 1 písm. k) a d) zákona o silničním provozu. Za spáchané přestupky uložil žalobci pokutu ve výši 30 000 Kč a zákaz činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel na dobu 14 měsíců ode dne nabytí právní moci rozhodnutí.

[3] Proti napadenému rozhodnutí podal žalobce žalobu, kterou Krajský soud v Brně (dále jen „krajský soud“) zamítl. Nepřisvědčil žalobcovým námitkám o porušení jeho procesních práv tím, že správní orgány nepovažovaly podání ze dne 8. 7. 2022 za včasnou omluvu z ústního jednání a účast na něm mu neumožnily. Krajský soud podrobně zrekapituloval skutkové okolnosti daného případu a poté požadavky na řádnou omluvu z ústního jednání, které plynou z judikatury Nejvyššího správního soudu. Omluva musí splňovat podmínku 1) včasnosti, 2) důvodnosti 3) a doložení důvodu. Břemeno prokázat náležitou omluvu z ústního jednání tíží toho, kdo o omluvu žádá. V případě chybějících náležitostí omluvy není správní orgán povinen vyzývat obviněného k jejímu doplnění o chybějící náležitosti a nemá ani povinnost vyrozumět obviněného o tom, že jeho omluvu posoudil jako nedůvodnou. Je oprávněn bez dalšího projednat věc v nepřítomnosti obviněného.

[4] Podání, které dne 8. 7. 2022 obdržel magistrát z datové schránky společnosti BRP Group s.r.o. s názvem „Potvrzení zaměstnavatele o služebním pobytu zaměstnance v zahraničí“, dle něhož je žalobce zaměstnancem společnosti a aktuálně se zdržuje na služební cestě v Dubaji s termínem návratu dne 8. 9. 2022, nesplňovalo shora uvedené judikатурní požadavky.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[5] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[6] Stěžovatel zpochybňuje posouzení otázky, zda byla jeho omluva z nařízeného jednání náležitá v souladu s § 80 odst. 4 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich („zákon o odpovědnosti za přestupky“). Krajský soud nesprávně posoudil, zda při vyhodnocení stěžovatelovy omluvy nebyl postup správních orgánů projevem nepřípustné libovůle.

[7] Stěžovatel jednoznačně prokázal důvodnost své omluvy s dostatečným pětidenním předstihem. Oprávněným úředním osobám muselo být zřejmé, že je vyloučeno, aby se stěžovatel k jednání dostavil a seznámil se s podklady pro vydání rozhodnutí. Nic nebránilo jednání odložit. Není pravdou, jak tvrdí krajský soud, že stěžovatel pro svou omluvu neučinil prakticky nic. Omluva zasláná jeho zaměstnavatelem „nespadla z nebe“. Formalistické je i vyhodnocení formy omluvy, neboť je z ní zřejmé, čeho se týká a proč byla magistrátu zaslána. Správní orgán měl stěžovatele alespoň vyzvat, aby svá tvrzení doložil.

[8] Stěžovatel dále obecně poukazuje na zásady činnosti správních orgánů a právo účastníka řízení seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí a vyjádřit se k nim. Odepření tohoto práva je pak vadou, ke které má správní soud přihlížet z úřední povinnosti. Stěžovatel má za to, že jeho omluva byla řádná a včasná. Postupem magistrátu došlo ke zkrácení základních práv stěžovatele, který je tak nemohl řádně uplatnit a vyjádřit se ke všem skutečnostem.

pokračování

[9] Konečně stěžovatel tvrdí, že je rozhodnutí o přestupku nepřezkoumatelné a chybí důkazy pro shledání viny. Pokud podle soudu bylo zachováno právo stěžovatele na spravedlivý proces, jde o principiálně „necitlivý závěr“.

[10] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti konstatoval, že ji považuje za nedůvodnou, neboť se kasační námitky shodují s námitkami obsaženými v odvolání a v žalobě. Odkazuje na odůvodnění napadeného rozhodnutí a napadeného rozsudku.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[11] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení. Kasační stížnost je přípustná a byla podána v zákonné lhůtě. Jedná se však o věc, v níž před krajským soudem rozhodovala specializovaná samosoudkyně. V souladu s § 104a odst. 1 s. ř. s. je proto nejprve nutné posoudit, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, soud odmítne kasační stížnost jako nepřijatelnou. Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního kasační soud podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39. O přijatelnou kasační stížnost se dle citovaného rozhodnutí může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele.

[12] Kasační stížnost je **nepřijatelná**.

[13] Stěžovatel nepředestřel žádné důvody přijatelnosti kasační stížnosti a samotné kasační námitky rovněž neobsahují důvody, které by mohly založit přesah vlastních zájmů stěžovatele, tím méně přesah podstatný. Nejvyšší správní soud rovněž v rozsudku krajského soudu neshledal *prima facie* žádná pochybení, která by mohla mít dopad na hmotně-právní postavení stěžovatele. Co se týče námitek uplatněných v kasační stížnosti, existuje již v otázce uplatnění řádné omluvy obviněného z ústního jednání ustálená a konstantní judikatura, přičemž kasační soud neshledal důvod se od ní v této věci odchýlit.

[14] Podstatou žalobní argumentace byl nesouhlas s hodnocením podání, které stěžovatel považuje za řádnou omluvu z jednání u správního orgánu prvního stupně. Posouzení tohoto podání krajským soudem však odpovídá ustálené judikatuře Nejvyššího správního soudu. Krajský soud odkázal na rozsudek ze dne 21. 6. 2013, č. j. 6 As 25/2013-23, z něž judikatura kasačního soudu vychází. Podle něj je omluva obviněného z přestupku z nařízeného ústního jednání náležitá, pokud jsou splněny následující tři podmínky: „1) Obviněný se musí omluvit neodkladně, tedy ihned, jakmile mu to okolnosti dovolí. Z toho pohledu nebude náležitá například omluva učiněná těsně před jednáním z důvodu, o němž obviněný věděl a mohl jej sdělit již dříve. 2) V omluvě musí být uveden důvod, který obviněnému účast na jednání znemožňuje. Tomuto požadavku nevyhoví například omluva s vágním odvoláním se na vyřizování důležitých záležitostí. 3) Důvod omluvy musí být doložen, obviněný tedy musí své tvrzení v rámci objektivních možností prokázat“. Náležitosti omluvy je třeba vždy posoudit ve vztahu

ke konkrétním okolnostem případu a dosavadnímu průběhu řízení. Prokázat tvrzené důvody omluvy pak musí zásadně ten, kdo omluvu podává (viz rozsudek ze dne 9. 7. 2015, č.j. 6 As 97/2015 - 27).

[15] Zjednodušeně lze konstatovat, že podle judikatury je třeba, aby se žalobce omluvil, a to včas a z náležitých a doložených důvodů. Stěžovatel sám žádnou omluvu správnímu orgánu nezaslal (vůči správnímu orgánu neprojevil vůli omluvit se z ústního jednání), a závěry krajského soudu o jeho pasivitě tudíž odpovídají požadavkům odkazované judikatury. Podání stěžovatelova zaměstnavatele takovou omluvou nebylo.

[16] Jak plyne ze shora citovaných závěrů judikatury, omluvu je třeba správnímu orgánu doručit bezodkladně, jakmile to obviněnému okolnosti dovolí, resp. ihned poté, co vznikne překážka bránící v účasti na jednání (srov. též např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 1. 2015, č. j. 6 As 215/2014 - 25, či ze dne 16. 8. 2018, č. j. 7 As 83/2018 - 43). Posouzení krajského soudu, podle kterého, i pokud by podání zaměstnavatele považoval za omluvu, nebyla by včasná, je tak rovněž v souladu s judikaturou kasačního soudu.

[17] Z judikatury Nejvyššího správního soudu taktéž vyplývá, že nevyrozumění o nepřijetí omluvy z účasti na jednání nezpůsobuje bez dalšího nezákonnost postupu správního orgánu. Vždy je třeba přihlídnout ke konkrétním skutkovým okolnostem a časovému prostoru, který zbývá od doručení omluvy správnímu orgánu do začátku nařízeného ústního jednání. Doručí-li účastník řízení nebo jeho zástupce omluvu z jednání v krátkém časovém odstupu před jednáním, je i tak možné po něm požadovat, aby se sám a zavčas přesvědčil o osudu své žádosti o přeložení ústního jednání (srov. např. rozsudky ze dne 23. 12. 2013, č. j. 8 As 53/2013-37, ze dne 1. 8. 2013, č. j. 9 As 90/2012-31, nebo ze dne 14. 5. 2009, č. j. 7 As 28/2009-99).

[18] Většina námitek obsažených v kasační stížnosti jsou pak obecná prohlášení o tom, jaký by měl být principiálně postup správních orgánů v přestupkovém řízení. Nicméně tato prohlášení jsou nutně spojena s posouzením otázky řádnosti a včasnosti „omluvy“ stěžovatele.

[19] Totéž platí o argumentaci, podle které bylo stěžovateli znemožněno, aby se řádně seznámil s podklady pro vydání rozhodnutí a reagoval na ně. Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 2. 2010, č. j. 8 Afs 21/2009 - 243, totiž vyplývá, že není samo o sobě porušením § 36 odst. 3 správního řádu, pokud správní orgán souběžně s jiným úkonem v řízení (zde nařízení ústního jednání) stanoví lhůtu, ve které se účastník může vyjádřit k podkladům rozhodnutí.

[20] Pokud stěžovatel doslovně opakuje žalobní tvrzení, že rozhodnutí o přestupku (resp. napadené rozhodnutí) je nepřezkoumatelné a chybí pro něj dostatečné důkazy, pak Nejvyšší správní soud odkazuje na napadený rozsudek, podle kterého nejde o řádně uplatněné žalobní body. Na napadený rozsudek je třeba odkázat také ve vztahu k dalším námitkám (obsaženým v druhé polovině str. 5 kasační stížnosti), které jsou doslovnou kopií stěžovatelovy žaloby.

pokračování

[21] V řízení tudíž nevyvstala žádná právní otázka, která by dosud nebyla v judikatuře Nejvyššího správního soudu řešena, popř. byla řešena rozdílně. Kasační soud rovněž neshledal důvod, pro který by bylo nutno učinit judikaturní odklon. Krajský soud se neodchýlil od ustálené judikatury, ani se nedopustil zásadního pochybení, které mohlo ovlivnit hmotně-právní postavení stěžovatele. S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítl jako nepřijatelnou ve smyslu § 104a s. ř. s.

[22] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. (viz usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020 - 33, č. 4170/2021 Sb. NSS, nebo usnesení ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021 - 28). Stěžovatel v řízení nebyl úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému žádné náklady nad rámec úřední činnosti nevznikly, a proto mu soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

P o u č e n í: Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 4. prosince 2024

Ivo Pospíšil
předseda senátu